

Finančná štruktúra a operácie MMF: zdroje, iniciatíva pre nízkopríjmové krajiny, alokácia SDR

Silvia Glesková, Oľga Kucejová
Národná banka Slovenska

Článok opisuje základnú finančnú štruktúru Medzinárodného menového fondu pozostávajúcu z troch samostatných odborov: odboru správy všeobecných zdrojov, odboru riadenia fondov pre nízkopríjmové krajiny a odboru SDR. Na rozdiel od iných medzinárodných finančných inštitúcií, akými sú Svetová banka alebo regionálne rozvojové banky, Medzinárodný menový fond nie je úverovou inštitúciou v pravom zmysle. V skutočnosti je depozitárom národnej meny členských krajín a časti ich devízových rezerv, ktoré používa na poskytovanie finančnej pomoci krajinám s problematickou platobnou bilanciou. Autorky tiež rozoberajú zdroje financovania a účasť Slovenskej republiky na operáciách Medzinárodného menového fondu.

1 Články Dohody o MMF požadujú, aby odbor všeobecných zdrojov (kvóty členských krajín) bol striktné oddelený od odboru SDR.

2 Po nadobudnutí účinnosti reformy členských kvót v rámci 14. všeobecnej revízie kvót sa výška kvóty zdvojnásobí na približne 477 mld. SDR.

Počas svojho vyše 70-ročného pôsobenia Medzinárodný menový fond (ďalej len MMF alebo fond) prešiel významným historickým vývojom. V priebehu celého obdobia však jeho hlavný cieľ – zabezpečenie stability medzinárodného menového systému na podporu rozvoja medzinárodného obchodu – zostal nezmenený. Od svojho vzniku (r. 1944) v prvom rade poskytuje finančné zdroje členským krajinám, ktoré vykazujú dlhodobý schodok v platobnej bilancii, externú zadlženosť a nemajú možnosť získať potrebné zdroje za prijateľných podmienok. Finančná pomoc MMF umožňuje krajinám znovu obnoviť vlastné devízové rezervy, stabilizovať menu, uhrádzať záväzky z titulu dovozu a tým vytvoriť podmienky na ekonomický rast. MMF na rozdiel od iných finančných inštitúcií neposkytuje zdroje na špecifické projekty.

MMF vykonáva finančné operácie prostredníctvom troch odborov:

1. odbor správy všeobecných zdrojov (General Resources Account, GRA), ktorý zabezpečuje štandardné (nezvýhodňované) požičiavanie (*nonconcessional lending*),
2. odbor riadenia fondov pre nízkopríjmové krajiny (Poverty Reduction and Growth Trust, PRGT) pre poskytovanie zvýhodnených úverov (*concessional lending*),
3. odbor SDR¹ (*Special Drawing Rights*) zahŕňajúci držbu a alokáciu SDR.

Každý z týchto odborov plní funkciu transferu rezervnej meny členským krajinám. Štandardné a zvýhodnené financovanie poskytuje MMF na základe vzájomných dohôd, ktoré majú podobu úverových liniek a sú prevažne viazané podmienkami na dosiahnutie ekonomickej stability v krajine. MMF tiež vytvára medzinárodné rezervné aktíva alokáciou SDR, ktoré členské krajiny môžu využiť na získanie voľne zameniteľnej meny bez preukázania problémov s platobnou bilanciou.

SPRÁVA VŠEOBECNÝCH ZDROJOV

Fungovanie MMF je založené na členských kvótach, ktoré predstavujú kapitál fondu a primárny zdroj financovania. Pri vstupe do MMF je krajina povinná uhradiť členský príspevok, ktorého výška je určená na základe ekonomickej pozície a vyspelosti členskej krajiny voči ostatným členom. Členská kvóta má dopad na hlasovacie právo, určuje maximálnu výšku zdrojov, ktoré je krajina povinná poskytnúť do všeobecných zdrojov, stanovuje limit prístupu krajiny k zdrojom MMF a vyjadruje podiel krajiny na alokácii SDR.

Prostriedky získané splatením členských kvót (75 % v národnej mene a 25 % v rezervnej mene) sú vyjadrené v mene SDR (box 1) a sú spravované na účte všeobecných zdrojov (GRA). V súčasnosti je členom MMF 188 krajín a upísaná kvóta je vo výške 238 mld. SDR.²

Prostredníctvom účtu všeobecných zdrojov realizuje MMF najväčší podiel transakcií medzi fondom a členskými krajinami. Fond sprístupňuje svoje zdroje členským krajinám na základe finančných dohôd a ich čerpanie je podmienené splnením ekonomických podmienok. Stanovením podmienok chce zabezpečiť, aby krajina zdroje použila na riešenie nevyrovnanej platobnej bilancie.

MMF má k dispozícii pôžičkové nástroje, ktorých rozsah vrátane ich účelu, prístupu a podmienok využitia bol v priebehu rokov modifikovaný tak, aby reagoval na aktuálne potreby globálneho diania (finančné krízy, transformácie ekonomík). V súčasnosti balík nástrojov štandardného financovania tvoria úverové tranže (Stand-By Arrangements, SBA), tri úverové linky (Extended Fund Facility, EFF, Flexible Credit Line, FCL, Precautionary and Liquidity Line, PLL) a špeciálny nástroj (Rapid Financing Instrument, RFI).

Box 1

Menová jednotka SDR

Osobitné práva čerpania (Special Drawing Rights) vytvorilo MMF v roku 1969 ako umelú menovú jednotku na účely doplnenia oficiálnych rezerv. Predstavuje medzinárodné rezervné aktívum a zároveň plní funkciu účtovnej jednotky. SDR nie je reálnou menou, ale dáva možnosť čerpať voľne zameniteľnú menu členských krajín. MMF alokuje SDR svojim členom, ktorí môžu takto získané SDR v prípade problematickej platobnej bilancie vymeniť za voľne zameniteľnú menu bez prijatia ekonomických opatrení. SDR v držbe členov MMF sú súčasťou devízových rezerv krajiny. Transakcie MMF sú realizované v konvertibilných menách vyjadrené v ekvivalente SDR. Hodnota SDR je určená košom štyroch kľúčových medzinárodných mien – USD, EUR, JPY a GBP. Zloženie koša sa upravuje každých päť rokov. Posledná revízia bola v decembri 2010 s novou metódou zaokrúhlenia na jedno desatinné miesto, ďalšie prehodnotenie koša SDR je naplánované na koniec roka 2015, pričom

stále pokračujú diskusie týkajúce sa zaradenia ďalšej meny, čínskeho renminbi (RMB), do koša SDR. Podľa aktuálneho rozhodnutia (august 2015) MMF predĺžilo platnosť súčasného zloženia koša SDR do 30. septembra 2016.

Váha mien tvoriacich SDR (v %)

	Revízia 2000	Revízia 2005	Revízia 2010
USD	45	44	41,9
EUR	29	34	37,4
JPY	15	11	9,4
GBP	11	11	11,3

Zdroj: Publikácia Finančné operácie MMF.

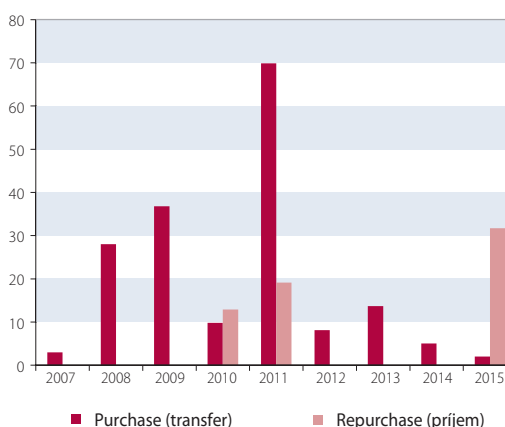
Úroková sadzba SDR je určovaná týždenne na báze váhy reprezentatívnych úrokových sadzieb platných pre krátkodobé dlhové finančné nástroje na peňažnom trhu.

3 Suma predstavuje absolútny limit záväzku poskytnúť zdroje, nezohľadňuje minulé príspevky v rámci FTP.

MMF pri poskytovaní pôžičiek využíva len meny tých členských krajín, ktoré majú dostatočne silnú platobnú bilanciu a devízové rezervy. Tieto krajiny sú zaradené do finančného transakčného plánu (Financial Transaction Plan, FTP, viac v boxe 2) a ich splatené kvóty predstavujú voľne použiteľné zdroje v rámci účtu všeobecných zdrojov. V apríli 2015 boli k dispozícii prostriedky vo výške 198 mld. SDR³ od 51 krajín so silnou ekonomickou pozíciou. Stav ekonomiky krajín zaradených do FTP sa prehodnocuje štvrtročne a v závislosti od zmien počtu účastníkov FTP sa objem použiteľných zdrojov môže meniť.

Slovenská republika je do FTP zaradená od roku 2005. Vláda SR poverila Národnú banku Slovenska zastupovaním Slovenska a realizáciou operácií v rámci FTP z aktív NBS. Od prístúpenia k mechanizmu FTP až do augusta 2015 sa SR podieľala na 25 transferoch poskytnutia prostriedkov (*purchases*) v celkovej výške 176,3 mil. SDR, pričom boli realizované ďalšie transfery vrátenia zdrojov (*repurchases*) v objeme 63,8 mil. SDR (graf 1).

Graf 1 Účast' Slovenskej republiky na FTP (v mil. SDR)

Zdroj: MMF, graf autoriek.

Box 2

Finančný transakčný plán

Finančný transakčný plán je mechanizmus, prostredníctvom ktorého MMF využíva prostriedky (členské kvóty) ekonomicky vyspelých členských štátov na poskytovanie pôžičiek krajinám s problematickou platobnou bilanciou. Využitím mechanizmu FTP je riadené

poskytovanie a splácanie pôžičiek, ako aj iné neadministratívne operácie správy všeobecných rezerv.

MMF na štvrtročnej báze stanovuje zoznam krajín (veriteľov), ktorých v národnej mene splatená časť členskej kvóty (deponovaná na

4 NAB je rámcová dohoda skupiny krajín, resp. centrálnych bank, s MMF o vytvorení úverového rámca na prechodné doplnenie pôžičkovej kapacity MMF.

loro účtoch MMF) sa má použiť na nákup rezervných aktív určených pre členské krajiny s problematickou platobnou bilanciou (dlžníci). Fond hodnotí ukazovatele zahraničnej pozície krajiny – stav platobnej bilancie, veľkosť devízových rezerv a celkovú zahraničnú zadlženosť.

V súlade so schválenými transfermi (predpokladaná výška poskytnutých úverov dlžníkom a úrokov, ktoré má zaplatiť MMF) sa od krajín zaradených do FTP požaduje poskytnutie prostriedkov v konvertibilnej mene (USD, EUR, GBP, JPY). Veriteľia, ktorých mena je použitá vo FTP, zároveň získavajú voči MMF likvidnú pohľadávku – rezervnú pozíciu, ktorá je súčasťou devízových rezerv krajiny a je úročená upravenou výnosovou sadzbou SDR (*adjusted rate of remuneration*). Výnosové úroky z rezervnej pozície sa štvrtročne pripisujú na bežný účet krajiny vedený v mene SDR.

MMF štvrtročne stanovuje predpokladanú sumu príjmov (splatených úverov). Výška

príjmov je určená na základe harmonogramu splátok úverov dlžníkmi krajinami a do úvahy sa berú aj pravdepodobné požiadavky členských krajín k nadobudnutiu SDR z účtu všeobecných zdrojov na účely pravidelnej splátky úrokov a poplatkov. Percentuálny podiel celkových transferov na sume členskej kvóty krajín zaradených do FTP určuje, v akom pomere budú alokované transfery medzi jednotlivé účastnícke krajiny. Celková suma príjmov je medzi veriteľské krajiny rozdelená tak, aby ich rezervná pozícia vo vzťahu ku kvóte bola navzájom rovnomerná (uplatnenie tzv. *burden-sharing* mechanizmu).

Poskytnutím finančných prostriedkov v rámci FTP sa mení zloženie členskej kvóty krajiny v prospech voľne zameniteľnej meny (zvýšenie pôvodného 25-percentného podielu splatenej kvóty v rezervnej mene) a súčasne dochádza k nárastu rezervnej pozície krajiny (devízovej pohľadávky voči MMF). Výška celkových devízových rezerv zostáva nezmenená, mení sa len ich štruktúra.

Vypuknutie finančnej a hospodárskej krízy v rokoch 2007 až 2009 zdôraznilo globálnu prepojenosť ekonomík a podnietilo diskusiu o primeranosti zdrojov MMF. Hlavnými piliermi zdrojov sú už spomínané príspevky – kvóty členských krajín, ktoré môže fond v prípade potreby dočasne zvýšiť z bilaterálnych a multilaterálnych nástrojov nad rámec členskej kvóty. Pôžičky MMF sú dôležitým doplnením primárnych zdrojov, ale považujú sa skôr za výnimku ako pravidlo a využívajú sa prechodne najmä v období hospodárskej krízy. MMF uplatňuje dve špeciálne pôžičkové schémy, tzv. *General Arrangements to Borrow (GAB)* (existuje od r. 1962) a *New Arrangements to Borrow (NAB)*⁴ (existuje od r. 1998). Dohody NAB/GAB sa priebežne obnovujú každých päť rokov. Prostriedky z oboch schém sú aktivované samostatne pre každú pôžičku, pričom dohoda NAB je prvotným nástrojom. Zdroje v rámci GAB sa aktivujú len v prípade člena participujúceho na oboch dohodách, alebo ak bolo poskytnutie zdrojov cez NAB zamietnuté.

V apríli 2010 MMF prijal rozhodnutie o rozšírení a zefektívnení NAB. Počet účastníkov sa rozšíril o 13 nových krajín a zdroje boli zvýšené na úroveň 370 mld. SDR. Významnými sumami prispeli krajiny s expandujúcimi ekonomikami (*emerging market countries*). Rozšírená NAB vstúpila do platnosti v marci 2011 a bola odvtedy aktivovaná deväťkrát na maximálne obdobie šiestich mesiacov, posledná aktivácia sa začala v apríli 2015.

Vzhľadom na rozsah globálnej hospodárskej krízy a skutočnosť, že nárast primárneho zdroja z navýšenia členskej kvóty predstavuje zdĺhavý politický proces (aktivácia dohôd NAB/GAB je tiež administratívne pomerne náročná), MMF v roku 2009 zväzil možnosť posilniť svoje zdroje v krát-

kodobom horizonte prostredníctvom bilaterálnych pôžičiek. V rámci kola „bilaterálnych pôžičiek 2009“ bolo podpísaných 19 bilaterálnych dohôd a v rámci následného kola „bilaterálnych pôžičiek 2012“ bolo podpísaných 38 dohôd s členskými krajinami, prípadne s ich centrálnymi bankami.

Vláda SR schválila návrh bilaterálnej dohody o pôžičke MMF v roku 2009. Slovenská republika sa zaviazala poskytnúť pôžičku MMF vo výške ekvivalentu 440 mil. EUR (bilaterálna pôžička 2009). V rokoch 2009 – 2012 bolo reálne poskytnutých 58 mil. EUR. Zostávajúca pohľadávka z bilaterálnej pôžičky k 20. 8. 2015 predstavuje 6,7 mil. EUR (graf 2).

V rámci novej dohody „bilaterálnej pôžičky 2012“ sa SR zaviazala poskytnúť finančné zdroje vo výške 1,56 mld. EUR. Nová pôžička nadobudla platnosť 4. 9. 2013, doteraz však nebola aktivovaná, čiže v rámci tohto mechanizmu neboli poskytnuté žiadne zdroje.

Neoddeliteľnou súčasťou zdrojov MMF je aj zlato, ktoré zohrávalo ústrednú funkciu v medzinárodnom menovom systéme až do kolapsu

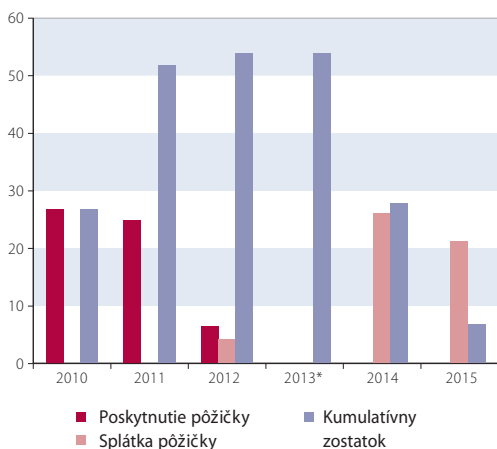
Tab. 1 Prehľad disponibilných zdrojov MMF k 30. aprílu 2015

Primárne	
voľne použiteľné zdroje (členská kvóta krajín FTP)	198 mld. SDR
Doplnkové	
bilaterálne pôžičky 2012	327 mld. SDR
GAB/NAB	370 mld. SDR
Spolu použiteľné zdroje	895 mld. SDR

Zdroj: Finančné výkazy MMF: www.imf.org, vlastné spracovanie.

Graf 2 Účasť SR na bilaterálnej pôžičke 2009 (v mil. SDR)

Zdroj: MMF, graf autoriek.

* Platnosť bilaterálnej pôžičky 2009 nebola prolongovaná.

bretton-woodského systému fixných výmenných kurzov (r. 1973). Od tohto obdobia význam zlata začal postupne upadať. Napriek tomu je stále dôležitou položkou aktív v mnohých krajinách a MMF ostáva jedným z najväčších oficiálnych vlastníkov zlata na svete. Celková hodnota zlata je v bilancii MMF ocenená vo výške 3,2 mld. SDR na báze historickej ceny.

FOND PRE NÍZKOPRÍJMOVÉ KRAJINY

Finančnú pomoc MMF pre nízkoпрíjmové krajiny tvoria zvýhodnené úvery a v prípade problémov ich splatenia môže MMF pristúpiť k odpusteniu dlhov. Zvýhodnené úvery sa poskytujú prostredníctvom fondu Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT) a odpustenie dlhov je podporované tromi iniciatívami⁵. Zdroje sa vytvárajú z príspevkov krajín a samotného MMF, prednostne pred využívaním primárneho zdroja – členskej kvóty.

V júli 2009 MMF odsúhlasil komplexnú reformu úverov čerpaných za zvýhodnených podmienok s cieľom flexibilne a na mieru poskytovať podporu a pomoc krajinám s nízkym príjmom. Reforma zefektívnila štruktúru pôžičkových nástrojov na tri úverové linky⁶ a jednu nefinančnú formu pomoci. Program PRGT kladie väčší dôraz na zmierňovanie chudoby a hospodársky rast. Pre úverové linky bola zavedená štruktúra nízkych úrokových sadzieb vrátane výnimočného odpustenia platby úrokov (uplatnenie nulovej úrokovvej sadzby na zvýhodnené úvery až do konca roku 2014) na prekonanie krízy. Spolu s reformami MMF v priebehu rokov 2009 až 2014 mobilizoval ďalšie zdroje prostredníctvom nových finančných prísľubov a finančných dotácií.

V septembri 2012 fond prijal stratégiu s cieľom zabezpečiť nezávislosť fondu PRGT s možnosťou podporiť zvýhodnené financovanie z dlhodobého hľadiska. Na splnenie tejto stratégie MMF použil čiastočne aj všeobecnú rezervu vytvorenú z neočakávaného zisku z predaja zlata.

Rozhodnutie prediť časť zlata v držbe MMF sa stalo jedným zo základných prvkov nového modelu príjmu pre MMF. V septembri 2009 bol definitívne schválený odpredaj časti zlata v celkovom objeme 403,3 ton, čo tvorí zhruba jednu osminu celkových aktív MMF. Celkové rezervy zlata MMF sú približne na úrovni 90,474 milióna trójskych uncí, čo predstavuje 2 814,1 tony, uložené u určených depozitárov (*designated depositories*). Predaj zlata bol naplánovaný v rámci dvoch etáp.

V prvej etape (október až november 2009) bolo zlato predané mimo trhu priamym oficiálnym držiteľom (*official holders*) v objeme 212 ton výlučne za cenu, ktorá bola v danom čase aktuálna na trhu. Zlato bolo predané do troch centrálnych bánk: Indickej rezervnej banky (200 ton), centrálnej banky Maurícia (2 tony) a centrálnej banky Srí Lanky (10 ton). Druhá etapa predaja zlata prebiehala od februára 2010 do decembra 2010, keď bol zavýšený predaj 191,3 ton zlata. Keďže skutočný výnos z predaja zlata bol vyšší ako MMF pôvodne predpokladal, vznikol dodatočný výnos z tejto operácie vo výške 2,45 mld. SDR.

Vo februári 2012 MMF schválil rozhodnutie rozdeliť časť všeobecných rezerv fondu, ktoré boli vytvorené z nadmerného zisku predaného zlata, medzi členské krajiny a zároveň prijal návrh pomoci v rámci programu PRGT. Rozdelenie dodatočného výnosu z predaja zlata prebiehalo v dvoch etapách, pričom v prvej etape sa rozdelilo medzi členské krajiny 700 mil. SDR a v druhej etape 1,75 mld. SDR. Dividenda z predaja zlata v prvej etape predstavovala pre Slovensko sumu 1,26 mil. SDR.

V zmysle schváleného návrhu pomoci mala SR do programu PRGT poskytnúť 90 % z tejto dividendy. Realizáciou celej transakcie bola uznesením vlády SR poverená Národná banka Slovenska. Finančné prostriedky z nadbytočného výnosu z predaja zlata boli v celom objeme prevedené na účet vedený v Štátnej pokladnici, odkiaľ sa na základe pokynov MMF presunuli na účet PRGT. Týmto krokom bola zachovaná oficiálna rozvojová pomoc SR podľa smernice OECD pre štatistické výkazníctvo. Rozdelenie druhej časti vyplatenia podielu dividendy predstavovalo pre SR 3,14 mil. SDR. Aj tieto prostriedky boli poskytnuté do programu PRGT.

ALOKÁCIA A DRŽBA SDR

V zmysle čl. XV a XVIII Dohody o MMF má fond právo alokovať SDR všetkým členským krajinám v prípade, že existuje dlhodobá globálna potreba na doplnenie existujúcich aktív. MMF doteraz uskutočnil tri všeobecné a jednu špeciálnu alokáciu SDR.

Špeciálna alokácia sa realizovala po ratifikácii štvrtého dodatku Dohody o MMF s cieľom umožniť všetkým členom participovať na systéme SDR na rovnakej báze. Takmer jedna pätina členov MMF vrátane SR nezískala SDR počas prvých dvoch alokácií. Slovenská republika po všeobecnej a špeciálnej alokácii v roku 2009 získala zdroje spolu vo výške 340,5 mil. SDR.

1. Heavily Indebted Poor Countries / HIPC, 2. Multilateral Debt Relief Initiative/MDRI a II, 3. Post-Catastrophe Debt Relief Trust/PCDR) v roku 2015 rozšírený a pretransformovaný na Catastrophe Containment and Relief Trust /CCR.
1. Extended Credit Facility/ECF, 2. Standby Credit Facility/SCF, 3. Rapid Credit Facility/RCF.

7 Designačný mechanizmus sa aktívuje len v prípade, ak je prekročená absorpčná kapacita stálych dohôd. Členská krajina má povinnosť zúčastniť sa na uvedenom mechanizme, až kým jej držba SDR nedosiahne 300 % celkovej alokácie SDR.

Tab. 2 Prehľad doteraz realizovaných alokácií SDR

	Obdobie/ rok alokácie	Celková alokácia
Všeobecná alokácia	1970 – 1972	9,3 mld. SDR
	1979 – 1981	12,1 mld. SDR
	2009	161,2 mld. SDR
Špeciálna alokácia	2009	21,5 mld. SDR

Zdroj: Publikácia Finančné operácie MMF, vlastné spracovanie.

SDR sú alokované len tým členským krajinám, ktoré sú účastníkmi odboru SDR (od roku 1980 všetky krajiny fondu participujú na odbore SDR). Používať SDR majú právo len členské krajiny, samotné MMF a 15 ďalších určených inštitúcií (napr. ECB, BIS, EBRD atď.). Fondom vybrané subjekty môžu získavať a používať SDR v transakciách na základe dohody, nepodielajú sa však na alokácii SDR.

Významnú úlohu v obehú SDR majú transakcie a operácie medzi členskými krajinami MMF a odborom správy všeobecných rezerv GRA, ktoré zahŕňajú: poskytnutie/splácanie úverov v rámci mechanizmu FTP, bilaterálnych pôžičiek, NAB a operácií PRGT, platbu alebo príjem nákladových/výnosových úrokov, splatenie devízovej časti (25 %) zvýšenia členskej kvóty, úhradu administratívnych poplatkov, nákup/predaj SDR podľa stálych dohôd. Členské krajiny MMF nakupujú SDR s cieľom splniť svoje záväzky voči fondu alebo doplniť vlastnú držbu SDR. Predaj SDR je realizovaný z dôvodu potreby zmeny štruktúry devízových rezerv. Ekvivalent zahraničnej meny výmenou za SDR môže členská krajina nadobudnúť bez preukázania nevyrovnanej platobnej bilancie.

Zo strany MMF je likvidita trhu s SDR zabezpečená prostredníctvom systému stálych dohôd a tzv. designačného mechanizmu⁷. Po všeobecnej a špeciálnej alokácii bola posilnená úloha stálych dohôd (úpravou limitov existujúcich a podpísaním nových), ktorých počet sa rozšíril na súčasných 32 dohôd na nákup a predaj SDR. K uzavretiu stálych dohôd pristúpili vyspelé ekonomiky, ako aj rozvíjajúce sa trhové ekonomiky.

MMF riadi požiadavky na predaj SDR alebo ich nadobudnutie na pomernom princípe uplatne-

ním tzv. burden-sharing mechanizmu. Po alokácii SDR v roku 2009 bol predaj SDR rozdelený tak, aby pokrýval všetky štyri hlavné geografické regióny v členení podľa MMF na Európu, Áziu a Pacifik, západnú hemisféru, Stredný Východ a centrálnu Áziu. Účastníci stálych dohôd, ktorých držba SDR je v pomere ku kumulatívnej alokácii SDR nízka, sa zúčastňujú na transakciách predaja SDR a naopak účastníci, ktorých držba SDR preyšuje sumu alokácie SDR, sú vyzvaní pri transakciách nákupu SDR. Každá dvojstranná dohoda špecifikuje menu, ktorá bude predmetom výmeny, minimálny a maximálny objem jednotlivých transakcií a požiadavku včasného oznámenia pred iniciovaním konkrétneho obchodu. Nové rozpätia na predaj/nákup SDR sú v súčasnosti definované ako percento čistej kumulatívnej alokácie SDR v porovnaní s nominálne určenou sumou pred rokom 2009. V prípade rozhodnutia o ďalšej alokácii sa tak absorpčná kapacita zväčší automaticky. K 30. aprílu 2015 celková kapacita nákupu predstavovala 75 mld. SDR (zdroj: kvartálne predpoklady pre stále dohody).

Slovenská republika uzavrela s MMF stálu dohodu o kúpe a predaji SDR v roku 2009. V zmysle tejto dohody existuje povinnosť udržiavať zostatok SDR v držbe Slovenskej republiky v rozpätí od minimálne 83 % do maximálne 117 % čistej kumulatívnej alokácie SDR. V období 2009 až 2015 SR poskytla SDR za voľne zameniteľnú menu vo výške 50,7 mil. SDR a nadobudla SDR od vybraných krajín vo výške 42,3 mil. SDR.

SLOVENSKÁ REPUBLIKA – AKTÍVNY POSKYTOVATEĽ ZDROJOV

Slovenská republika od svojho vzniku (parlamentné rozdelenie ČSFR v roku 1993) bola ako členská krajina MMF v pozícii dlžníka. Časť pôžičiek z MMF prevzala z titulu nástupníctva a počas prvých dvoch rokov samostatnej existencie sa jej záväzky rozšírili o ďalšie pôžičky. Všetky svoje finančné záväzky voči MMF (čerpané pôžičky) splatila v roku 2000. Zaradením do FTP od roku 2005 sa SR stáva veriteľom aktívne participujúcim aj na ďalších operáciách MMF, ktoré sú v tomto článku uvedené.

Za predpokladu, že si SR udrží pozíciu ekonomicky silného partnera, bude sa aj naďalej zúčastňovať na pôžičkových programoch MMF, ako je bilaterálna pôžička 2012, mechanizmus FTP a účasť na iniciatívach nízkopríjmovým krajinám.

Literatúra:

1. Internetová stránka MMF: www.imf.org
2. IMF Financial operations, Medzinárodný menový fond 2014.
3. Financial Statements, Medzinárodný menový fond, štvrté končiaci sa 31. januára 2015.
4. IMF Financial Transaction Plan – Quarterly Report January 1, 2015 – March 31, 2015, Medzinárodný menový fond, júl 2015.